

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld.

secretariaat: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden
internet: www.shhv.info telefoon: 0348 - 41 75 77
e-mail: mail@shhv.info

bank: ING 330797 t.n.v. Stichtings-Hollandse Historische Vereniging te Woerden

KvK-nummer: 40.46.44.34

Woerden, september 2011

In oktober is het weer de *Maand van de Geschiedenis*. Ook onze vereniging komt weer flink voor de dag met meer activiteiten dan gebruikelijk in één maand. De volgende nieuwsbrief gaat meer gedetailleerd in op de activiteiten in oktober, maar in deze nieuwsbrief worden de diverse data alvast genoemd, zodat u die in uw agenda kunt reserveren. En op zaterdag 10 september is het weer Open Monumentendag, dit jaar met als thema **Nieuw gebruik - Oud gebouw**. Verderop in deze nieuwsbrief vindt u nadere informatie over de activiteiten op die dag in onze regio. Maar er gebeurt meer in september: het bestuur nodigt u graag uit voor:

Het spoor van de Eenhoorn De geschiedenis van een dier dat niet bestaat. Een lezing door prof.dr. W.P. Gerritsen

Het boek van prof. Gerritsen

Een standbeeld van de Eenhoorn in Inverness (Schotland)

op: **woensdag 28 september 2011 van 20.00-22.00 uur**
In: **De Dam, Wilhelminaweg 79, 3441 XB Woerden**

Al eeuwenlang wordt de mens gefascineerd door dieren die alleen in de verbeelding bestaan: fabeldieren als de draak en de feniks. Ook de eenhoorn behoort tot de geestelijke bagage van de moderne mens en onderzoek van de eenhoorntraditie biedt een reeks verrassende 'sleutelgatvisies' op uiteenlopende cultuurperioden en kennisgebieden.

In zijn boek beschrijft prof. Gerritsen hoe de eenhoorn deel gaat uitmaken van het gedachtegoed van de Griekstalige Mediterrane wereld, zowel in wetenschappelijk als in religieus opzicht. Wetenschap en godsvrucht bepaalden ook het beeld van de eenhoorn in de middeleeuwen. Enerzijds veroverft het dier zich een plaats in de zoölogie, anderzijds ontwikkelt het eenhoornmotief zich tot een christelijk symbool.

Wanneer halverwege de 19de eeuw het dier definitief naar het rijk der fabelen wordt verwezen, krijgt het een nieuwe rol in de psychologie en esoterie. Het belang van het eenhoornmotief in literatuur en kunst is een belangrijk aspect van dit boek.

Opvallend hierbij is de tegenstrijdigheid van de eenhoornsymboliek: enerzijds geldt de eenhoorn als een symbool van losbandigheid, anderzijds staat het motief juist voor kuisheid en zuiverheid. Het feit dat de eenhoorn ook voorkomt in de Harry Potter-boeken van J.K. Rowling doet vermoeden dat het laatste eenhoornverhaal nog niet is verteld: het motief blijft fascineren!

Prof. W.P. Gerritsen (1935) is een Nederlands literatuurhistoricus, gespecialiseerd in de middeleeuwse letterkunde. Hij was van 1968 tot 2000 hoogleraar aan de Universiteit Utrecht. Hij publiceerde talrijke monografieën, tekstedities en artikelen op het terrein van de middeleeuwse letterkunde. In 2011 verscheen van hem het boek met dezelfde titel als deze lezing.

Op zondag 16 oktober is er een excursie rond de Eenhoorn. Zie verderop in deze nieuwsbrief.

Volgende activiteiten:

Archeologie

Hele maand oktober:

Woensdag 12 oktober
Vrijdag 14 oktober
Zondag 16 oktober
Donderdag 20 oktober
Vrijdag 21 oktober
Zaterdag 29 oktober
Zaterdag 5 november
Dinsdag 8 november
Dinsdag 22 november
Zaterdag 26 november

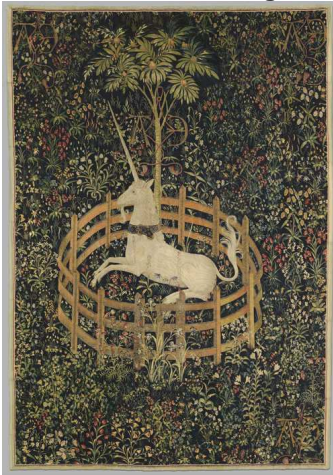
Maand van de Geschiedenis

Lezing over Romeinse altaarsteen Sol Invictus
Stadswandeling Bodegraven
Excursie naar Tentoonstelling De Eenhoorn, overdag
Lezing in Harmelen
Stadswandeling in Woerden
Muziekuitvoering Excelsior, Woerden
Proeverij Middeleeuws eten en drinken, Utrecht, 15.30u.
Lezing Veen-Land Water-Land in Zegveld
Lezing over handschriften Paulusabdij, Woerden
Warenhuis van de Geschiedenis in Woerden, overdag

Z.O.Z.

Wilt u de nieuwsbrief ook per e-mail ontvangen, geef dan uw e-mailadres aan ons door. Denkt u er ook aan om uw nieuwe e-mailadres aan ons door te geven als dit gewijzigd is?

Bezoek aan Eenhoortentoonstelling in 's-Heerenberg

In samenwerking met de stichting **Firapeel** kunnen wij op zondag 16 oktober een bezoek brengen aan het kasteel Huis Bergh in 's-Heerenberg. Hier is een tentoonstelling ingericht rondom 7 wandtapijten die zich in The Cloisters in New York bevinden genaamd The Unicorn Tapestries, maar waarvan nu tijdelijk ook op Huis Bergh reproducties op ware grootte te zien zijn! Prof. Gerritsen zal daar een lezing over die tapijten verzorgen en ook nog nader ingaan op de Eenhoorn. Firapeel heeft een bus gereserveerd, die vanaf Utrecht vertrekt. Bij voldoende belangstelling vanuit Woerden, zal de bus (een half uur eerder Woerden vertrekken. De deelnemers die vanaf Woerden willen vertrekken, ontvangen hiervan dan tevoren bericht.

Programma:

09.45 Vertrek vanaf Stationsplein-Noord, Woerden (onder voorbehoud)

10.15 Vertrek Moreelsepark, Utrecht

11.45 aankomst Kasteel Huis Bergh, eerste kopje koffie gratis in restaurant

12.30 aanvang lezing Wim Gerritsen in Habsburgse zaal van Huis Bergh

13.30 lunch (op eigen kosten) en tentoonstellingsbezoek

15.30 vertrek bus uit 's-Heerenberg

17.00 aankomst Utrecht

17.30 aankomst Woerden (onder voorbehoud.)

Aanmelden bij ottelien@xs4all.nl met vermelding naam, "SSHV-lid" en voorkeur voor opstapplaats bus. Kosten € 30,00, te voldoen bij vertrek.

Nieuwe digitale kaarten Linschoten

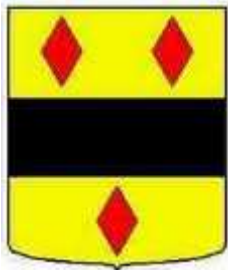

Wapen van Linschoten

Enthousiast gemaakt door de tentoonstelling van oude landkaarten in het Woerdense stadsmuseum en het boek de Conste van Geometria heeft Hans Knijff de pagina met Linschoten op de kaart op zijn website uitgebreid met een aantal nieuwe kaarten.. Alle kaarten zijn zeer gedetailleerd te bekijken door middel van een zoomfunctie. Zeven kaarten op de site zijn ook opgenomen in het boek de Conste van Geometria. Maar nu zijn ze veel gedetailleerder te bekijken. De site is te bezoeken via www.linschoten.nu en dan naar de pagina Linschoten op de kaart, of rechtstreeks naar:

www.linschoten.nu/Linschoten_op_oude_landkaarten/index.html Wie nog niet genoeg heeft van oude landkaarten kan hier zijn hart ophalen..

Bedrijvigheid in Harmelen Een nieuw boek

Wapen van Harmelen

Tijdens de Septembermarkt in Harmelen op zaterdag 3 september verschijnt er een boek over Harmelense ondernemersfamilies en hun ondernemingen. De schrijvers van het boek zijn Carl Siegert en Mieke Schilder. Het resultaat is een bijzonder naslagwerk geworden over de historie van bekende ondernemersfamilies waarbij de fotocollectie van Carl Siegert goed kon worden gebruikt. Het boek telt ruim 200 pagina's en heeft bijna 300 foto's uit het Harmelense verleden.

Het boek wordt tijdens de Septembermarkt verkocht nabij bakkerij Ko van Daalen. De prijs bedraagt als introductie op de Septembermarkt € 38,-. Daarna is het boek voor € 45,- te koop bij Boekhandel Van Rooijen, Dorpsstraat 97, Primera, Kalverstraat 6 en benzinestation Eskes, Kerkweg 1. De meeropbrengst is voor een nader te bepalen goed doel bestemd.

Het boek is ook te bestellen: Dat kan door het bedrag (€ 45 euro + € 3,50) over te maken op bankrek.nr. 32.53.02.006 t.n.v. M.C.A. Schilder-van Dijk, met vermelding van naam, adres en telefoonnummer, of via onze boekentafel.

Cursus Oude Handschriften in samen-werking met de Volksuniversiteit Woerden:

In een vorige nieuwsbrief namen we dit bericht ook al op. Een van de activiteiten die we samen met de volksuniversiteit Woerden organiseren is een cursus OUDE HANDSCHRIFTEN LEZEN.

In deze cursus voor beginners wordt naast het lezen van teksten uit Woerden en omgeving, aandacht besteed aan de bestuurlijke organisatie, maten en gewichten, munten en geld en verschillende tijdrekeningen en kalenders. Bij voldoende belangstelling organiseren wij een vervolgcursus. De docent is Rob Alkemade, als archivist verbonden aan het Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard.

De cursus wordt gegeven op vier maandagen van 20:00-22:00 uur. (3 oktober, 10 oktober, 24 oktober en 31 oktober). Plaats: VUW-gebouw, Rembrandtlaan 24, Woerden De cursusprijs is, door een bijdrage van de SHHV bepaald op € 25,00.

Aanmelden kan nog via internet: www.volksuniversiteit.nl/woerden of door het inschrijfformulier achterin de thuisbezorgde gids (in Woerden., Harmelen, Kamerik, en Zegveld) in te vullen. Betaling geschiedt door een eenmalige machtiging af te geven.

Het Verhaal van Woerden

Woerden heeft veel geschiedenis. Daarover willen we graag verhalen vertellen. In de gemeente Woerden is het initiatief genomen om die verhalen meer samenhangend naar buiten te brengen. In dit overzicht proberen we als eerste stap de belangrijkste perioden of gebeurtenissen chronologisch weer te geven. De komende maanden en jaren zullen we geleidelijk op allerlei manieren deze verhalen gaan vertellen en laten beleven. U hoort daar binnenkort meer over. Voor nu is de vraag aan u of u kunt aangeven of er een belangrijke periode in onderstaand overzicht ontbreekt. Graag uw reactie vóór 15 september naar het secretariaat van de SHHV, per mail of brief.

nr	Jaar	Thema	Specifiek icoon
1	-10000	Ontstaan veengebied, prehistorische vondsten	mammoetkaak?
2	67	Romeins castellum Laurium	Romeins schip
3	746	Kerstening van de lage landen	Bonifatius in Woerden
4	850	Vroege bewoners van de streek	Boomstamdoodkist Kamerik
5	1299	Parochie van Mi/ Herman van Woerden	Miskelk
6	1000	Ontginningen	Cope
7	1322	Ontstaan van polders/strijd tegen water, oprichting GrootWaterschapWoerden	Groot-Waterschap
8	1372	Stadsrechten	Stadsrechten
9	1410	Woerden handelscentrum voor regio	Najaarsmarkt
10	--	Kastelen in Woerden en Harmelen	Huis Harmelen
11	1526	Nieuwe ideeën	Jan de Bakker/ Hugo Jans(steege)
12	1583	Godsdiensttwisten, Lutherse Kerk, Hervormde kerken	Beeldengroep
13	1575	Tachtigjarige oorlog	Beleg van Woerden
14	1610	Vredesbesprekingen in het Stadhuis	Glas-in-loodramen museum
15	1666	Aanleg Jaagpad langs de Rijn/ Gouden eeuw	Ordonnantie, trekschuit
16	1672	Rampjaar 1672/ Franse bezetting Woerden	Slag bij de Kruijin
17	1702/05	De vesting Woerden	Fort Oranje/ 2 grachten
18	1787	Commissie van Defensie	Dagboek Van der Hoeve
19	1813	Ramp van Woerden	Meulman
20	1830	Aanleg Kamerikseweg/ kadaster (atlas)	Van Teijlingen
21	--	Pan- en steenfabrieken	Bulwijk
22	--	Familie Bredius	Rijnoord
23	1857	Eerste gasfabriek/ station opkomst trein	Gashouders
24	1866	Opkomst en verbetering gezondheidszorg	Choleraepidemie
25	1871	Stoombemaling en mechanisatie	Gemaal Kamerik Teijlingen
26	1873	Centraal Magazijn	Kasteel
27	1882	Oprichting bijzondere scholen/ onderwijs regio	Kalsbeek
28	1885	Kaashandel en aanverwante zuivelbedrijven	Oprichting kaasmarkt
29	1888	Stadsuitbreiding en ontmanteling	Stadhuiskwestie Westdam
30	1898	Kunstenaars en literatoren	Herman de Man/ Leo Gestel/ Swaneveld/ Vredeborg
31	1907	Komst van goed drinkwater	Watertoren
32	1910	Grote branden in Kamerik en Harmelen	Dorpsbrand Kamerik
33	1918	Oprichting veilingvereniging	Veilinggebouw
34	1919	Regionale onderwijsvoorzieningen (Pensionaat, HBS, Landbouwschool)	Minkema
35	1960	Ruilverkavelingen/ Zegveld	Ruilverkavelingswegen
36	1940	Duitse bezetting	Joods monument
37	1953	Woerdense vakantie week	Woerdy
38	1961	Wederopbouw, opbloei economie	Rijndemping
39	1962	Treinramp Harmelen	Monument
40	1961	Molukkers in Woerden	Vlagincident
41	1989	Gemeentelijke herindelingen	--
42	2007	Immigranten (Turken, Marokkanen, Polen)/ Libische (Palestijnse) dokter	Moord Poolse medelander

Open Monumentendag 2011 in onze regio

Dit jaar is het landelijke thema **Nieuw gebruik – Oud gebouw**.

In veel gemeenten hebben monumentale gebouwen, om ze te kunnen behouden, een nieuwe bestemming gekregen. De komende decennia zullen veel gebouwen leeg komen te staan, zo is de verwachting. Verplaatsing van productie, ontkerkelijking, teruglopende middenstand, nieuwe eisen aan werkomgevingen en gezondheidszorg, of minder boeren zijn een paar redenen. Gebouwen die daarbij vrijkomen vragen om nieuwe bestemmingen. Veel van die gebouwen zijn juist de monumenten die beeldbepalend zijn voor een stad of dorp.

De toegenomen publieke aandacht voor monumenten door de Open Monumentendag heeft er voor gezorgd dat de zorg voor monumenten steeds meer op de politieke agenda is komen te staan. En daarmee ook het behoud, de betekenis en herbestemming van monumenten.

Ook in het werkgebied van de SHHV worden op diverse plaatsen op zaterdag 10 september tal van activiteiten georganiseerd. Hier duiden we ze kort aan. Voor meer informatie verwijzen we naar internet :(www.openmonumentendag.nl en klik op 'Zoek'), de regionale kranten of ga op een van beide dagen gewoon op stap. De meeste activiteiten zijn van 10.00 tot 16.00 uur. Sommige vanaf 11.00 uur.

Montfoort

De Witte Swaen, Achthoven West 10, **Het Oude Stadhuis**, Hoogstraat 36, **Molen De Valk**, Molenstraat 25, **NH Kerk** Korte Kerkstraat 5, **RK Kerk** Hoogstraat 82, **Tuin Notarishuis** Hofdijk 63.

Linschoten

Bij de Tol, Nieuwe Zandweg 14, **Bij Mette**, Dorpstraat 41, **Gemaal**, Weidepad 1 -3, **Huis te Linschoten**, Noord Linschoterdijk 21, **Koffiehuys Het Wapen van Linschoten**, Dorpstraat 34, **NH Kerk** Kerkplein 7.

Oudewater

Grote of Sint-Michaëlskerk Noorder Kerkstraat 20-24, **Heksenwaag** Leeuweringer straat 2, **Oud Katholieke Kerk** Leeuweringerstraat 14, **Sint-Franciscuskerk** Kapellestraat 15, **Stadhuis** Visbrug 1, **Touwmuseum De Baanshuur** Reyersteeg 4, **NH Kerk Hekendorp** Goejanverwelldijk 48, Hekendorp.

Woerden

Algemene Begraafplaats Hogewal 1, **Evangelisch-Lutherse Kerk** Jan de Bakkerstraat 11, **Gemeentetoren (Petruskerk)** Kerkplein 5, **Israëlitische Begraafplaats** Westdam 1, **Kasteel van Woerden** Het Kasteel 1, **Molen De Windhond** Wilhelminaweg 1, **NH Petruskerk** Kerkplein 5, **Regiobibliotheek Groene Hart** Meulmansweg 27 (fototentoonstelling over het landelijke thema van 10.00-13.00 uur), **RK Bonaventurakerk** Rijnstraat 60, **Stadsmuseum** Kerkplein 6, **Voormalig weeshuis De Meerpaal** Havenstraat 6, **Watertoren** Oostsingel 40.

In meerdere monumenten vinden ook culturele activiteiten plaats, zoals orgelconcerten en optredens van koren. Het kasteel van Woerden wordt omgetoverd tot kunstkasteel. Zie www.cultuurlokaal.nl. Het gilde organiseert stadswandelingen langs de monumenten in de kern Woerden. Aanmelden bij het VVV.

De SHHV staat met een boeken- en informatiekraam in het kasteel te Woerden.

Harmelen

Op vrijdag 9 september, voorafgaande aan de Open Monumenten Dag 2011 zullen ruim 350 leerlingen van de basisscholen in Harmelen een monumentenroute in Harmelen gaan lopen. Op elke route worden 2 monumenten ook (kort) van binnen bekeken en zal een gastheer of vrouw ze informeren over het heden en verleden van het betreffende gebouw. Voor elke groep is er dan nog een kijkwijzer, een fotowedstrijd en een monumentenopdracht bedacht en dan zijn de leerlingen volledig voorbereid om op 10 september, de echte Open Monumenten Dag zelf gids te spelen en hun ouders langs die plekken te leiden waar ze nu "alles" over kunnen vertellen.

Op zaterdag 10 september zijn de volgende monumenten te bezoeken:

De Hervormde Kerk Kerkplein 1, (11.00 uur: orgelspel door Gijsbert Lekkerkerker, 14.00 uur: organiste Willeke Smits speelt), **Tuinhuys bij Huize Harmelen** Kasteellaan 1, **Huize Harmelen** Kasteellaan 1, (Openstelling en rondleiding in de Donjon), **Het Wilde Veld/de Breudijkermolen** Wildveldseweg 15, **Sint Bavokerk** Ambachtsheerelaan 2, **De Kievit, natuur-, milieu-educatief en historisch centrum** Haanwijk 5, **Het oude gemeentehuis** Dorpsstraat 34.

Kamerik

Gemaal Kamerik Teijlingens Mijzijde 2, (Elk uur draait het gemaal. Er staat ook een boekenkraam van de SHHV)